

ALGÈRIA. DESEMBRE 2009 – GENER 2010

Manel Broch

Preliminars

Encara estava preparant el tercer viatge de l'any a Marroc que rebo un correu de Manel García proposant-me anar a Algèria des de les festes de Nadal fins a Reis; l'objectiu és el Gran Erg Occidental, fent el recorregut entre Timimoun i Béchar seguint en part el curs de l'oued Saoura.

Un nou projecte, un país nou dels viatges amb la bicicleta, nous companys. El Manel García Biosca-Dinkovitz viu a Badalona (serà la primera vegada que sortim junts) i el Joan Sirera Aransay resideix a Gelmés i treballa a Mollerusa. Els dos es dediquen a la docència. Alguna cosa nova aprendrem.

Manel García tramita per internet el bitllet d'avió de Barcelona a l'Alger i compra el vol fins a Timimoun a les oficines de *Air Algerie a Barcelona (València, 245. 08007 BCN. 93 216 00 08)*.

Aconseguir el visat d'entrada ha estat una tasca pesada i inquietant. El tràmit s'ha de fer al *Consulado de Argelia en Alicante (Pintor Velázquez, 32. 03004 Alicante. www.consulalg.es)*. El cost del visat (8,50 euros) és molt barat, si el comparem amb els països d'Àfrica que ens ho demanen. Cal fer un gir postal al consolat i adjuntar el rebut als documents requerits pel visat. Altres requisits han estat més difícils d'acomplir. Al marge del formulari, fotos carnet, passaport i assegurança de viatge, també demanen una carta d'invitació o reserva d'hotel. El poder aconseguir la reserva d'hotel i constatar la validesa d'una reserva per a una única nit per a un hotel en el qual no tenim interès de dormir ha estat un autèntic "via crucis" que ens ha mantingut intranquils fins tenir els visats en els passaports.

En una trobada a casa de Manel García decidim arriscar-nos a anar a l'aeroport amb les bicicletes sense caixa de cartró.

1 • Dimecres, 23 de desembre de 2009

BARCELONA - ALGER

Fa 48 hores que teníem temperatures a prop dels zero graus fins a la mateixa costa. La previsió és d'un episodi de pluges i temperatures més suaus. Les pluges s'anuncien per a migdia, per tant podré anar amb la bicicleta fins a casa del Manel Garcia. Per fer els escassos 5 km que separen els nostres domicilis em deixo anar avall per la riera Canyadó fins a la platja, continuant pel costat de mar tot el carrer Eduard Maristany. És molt curiós aquest carrer ja que les seves façanes queden separades per la via fèrria de la línia de Mataró, a més cal creuar les instal·lacions del port de Badalona passant per una barrera de peatge.

La dona del Manel García ens porta en cotxe fins a l'aeroport. Hi arribem quan encara no han tocat les onze. Mentre esperem al Joan Sirera ens posem a la cua per facturar. Ens toca el torn en el moment que arriba el Joan. No ens demanen pagar per les bicicletes ¡Premi! La nova terminal no disposa de cinta de transport apta per a les bicicletes. Ens oferim per dur les bicicletes fins a l'ascensor que és el límit on ens permeten passar. La noia que havia de fer la feina ho agraeix d'allò més. Cap problema per no dur les bicicletes en una caixa. Tenim el vol amb SPANAIR amb 30 kg per a facturar.

- JK 190 BCN-ALGIERS 13.05 – 14.15

Sortim amb més d'una hora de retard. Comuniquen per megafonia una temperatura de 21°C a Alger. No plou. Les bicicletes arriben senceres, també les bosses que hem facturat. Intentem deixar les bicicletes a la terminal de vols de l'aeroport internacional per no haver de traginar-les amunt i avall fins el vol de demà fins a Timimoun, ningú les accepta. Ens adrecen a la terminal de vols nacionals a prop de la que ens trobem. També fracassem. Un parell d'argelins dels que volten pels aeroports per veure si en treuen un benefici ens proposen anar a un aparcament de cotxes a l'aire lliure. Tampoc se'n volen responsabilitzar.

Com a darrera opció ens posem els culots i cap al "centre ville" a cop de pedal. Dista entre 15 i 20 km. Anem seguint els indicadors que ens introdueixen en una autovia amb un volum de trànsit frenètic i molt dens. Per una errada d'interpretació dels plafons indicadors en una desviació ens posem totalment a l'esquerra. La riuada de cotxes ens impedeix tornar a la dreta, fet que ens obliga a pedalejar més d'una dotzena de quilòmetres arrambats a l'esquerra. La velocitat del trànsit se serena a l'entrada a la ciutat.

25,62 km	1 h 10 min	20,02 km/h
----------	------------	------------

Ens instal·lem a l'hotel Badr al barri de Port Said a l'entrada de la casba.

Canviem (150 euros x 104,67 = 15.700 DA) a canvi oficial i (100 euros x 110,00 = 11.000 DA) al carrer on hi ha multitud de "canvistes" oferint el seu producte a la vista de tothom.

Després d'haver sobreviscut a la riuada de l'autovia hem arribat a la conclusió que els àngels de la guarda existeixen i a més fan la seva feina a consciència amb una eficàcia fora de tot dubte. Els àngels de la guarda han tingut l'estimable col·laboració dels conductors que sovint han manifestat botzinades de simpatia, crits d'encoratjament i la cessió de pas incondicional al vehicle més vulnerable. No hem copsat el pas del dia a la nit ja que la llum natural ha donat pas a l'enllumenat artificial de l'autovia primer i de la ciutat després. Els nombrosos controls de policia en tot el recorregut ens han ignorat completament.

Algèria, de nom oficial **República Democràtica Popular d'Algèria**, és un estat de localitzat al nord d'Àfrica. És l'estat més gran de la riba mediterrània (2.381.000 km² i 32 milions d'habitants) i el segon més gran del continent africà, així com l'onzè estat més gran del món en termes de superfície. La capital és Alger i les ciutats principals són Orà, Constantina i Annaba. Es va independitzar de França l'any 1962.

Limita al nord amb la mar Mediterrània, a l'est amb Tunísia i Líbia, a l'oest amb el Marroc i el Sàhara Occidental i al sud amb la part sahariana de Mauritània, Malí i el Níger.

Hi ha serralades importants que divideixen el país entre la zona costanera i el desert del Sàhara. Al voltant d'un quart de la població del país viu amb menys de 1,42€ (2 US\$) al dia.

Algèria és membre de les Nacions Unides, de la Unió Africana, de la Lliga Àrab i de l'OPEP. També va contribuir en la creació de la Unió del Magrib Àrab.

Constitucionalment, Algèria es defineix com a un país àrab i amazic (berber).

2 • Dijous, 24 de desembre de 2009

ALGER – TIMIMOUN

Anit, una vegada instal·lats, vam anar a la recerca d'un local per sopar. Al principi només trobàvem bars i pastisseries. En el pelegrinatge pels carrers i carrerons aconseguim trobar la zona de restaurants. També un parell de botigues que ofereixen al públic, exhibint-ho a l'aparador, begudes alcohòliques. Tot i estar en una zona radical del món islàmic veiem una certa permissibilitat, que duen amb molta discreció.

El **dinar algerià** és la moneda d'Algèria. Se subdivideix en 100 cèntims. El dinar algerià es va introduir el 1964 en substitució del nou franc, a raó d'un dinar per franc. En circulen monedes de 5, 10, 20, 50 i 100 dinars. Els bitllets en circulació són els de 100, 200, 500 i 1.000 dinars. El canvi a gener de 2010 és de 104,67 dinars / euro

Aclarim que **àrab** és el natural dels territoris o països d'aquesta llengua i cultura que ocupen l'orient mitjà i el nord d'Àfrica i que el Magrib és la zona "occidental" de la zona del món islàmic. L'islam és la doctrina dels seguidors i practicants de la marca "Alà" que va crear el senyor Mahoma a imitació i com a competència de la marca "Crist" amb Jesús com a representant del seu Pare Celestial i de

l'Esperit Sant. En el fons no deixa de ser una lluita pel mercat.

A la nit ha plogut. El terra està ben moll. Esmorzem a l'hotel (inclòs en la pernocta de 5 euros). Fem un tomb per la casba (ciutat vella) mentre esperem que una furgoneta Peugeot PARTNER ens dugui a l'aeroport. Arribem molt aviat a l'aeroport, a les 13.00 h. Ens facturen les bicicletes sense cap impediment ni sobrecost, tret de desinflar del tot els pneumàtics. Dinem a la terminal nacional de l'aeroport.

AH 6140 Algiers – Timimoun 16.30 – 18.20 (20 kg)

Quan viatjo, encara que anem lleugers d'equipatge, faig el possible de dur una bona dosi de paciència. Sempre acaba sent útil i sovint fonamental per a la bona marxa de les noves vivències. El vol previst per a les 16.30 h modifica l'hora de sortida a les 17.30 h. Això no fora un problema si no fos que ja són les 18.00 h. Tots els vols nacionals van sortint amb més o menys retard, però el nostre no acaba de sortir a la pantalla. Quan duem més de dues hores de retard obren la porta 2 que ens permet pujar a l'autobús. El vehicle no es posa en marxa. Duem ja uns 20 minuts quan arrenca. Es dirigeix a la terminal internacional cosa que ens estranya ja que fem un vol nacional amb *Air Algeria*. S'atura enmig de la pista, davant d'una estesa de paquets que són l'equipatge dels viatgers i de les tres bicicletes. Ens deixen baixar en petits grups que hem d'identificar l'equipatge personal que el carreguen en un carretó i anar a peu cap a un avió. Abans d'arribar a les escales ens sotmeten a un registre de l'equipatge de cabina i, als homes, a una palpada corporal. L'avió i la tripulació són de la companyia AIRNEOS de nacionalitat italiana. Al baixar del bus ens han pres la targeta d'embarcament, per tant anem seient a mesura que anem entrant. Una vegada aposentats l'avió triga més d'una hora en enlairar-se. Total quatre hores de retard. Cap explicació. Rumors que és per seguretat.

Timimoun (550 m) (600.000 hab.) és una ciutat i un oasis del Sahara algerià, a la regió de Gourara que es troba a prop del Gran Erg Occidental.

A les 22.00 hores l'avió pren terra a Timimoun. La terminal és de les petites que he vist mai. Ens amunteguem els 200 passatgers per recollir l'equipatge facturat. Les bicicletes arribem i estan, aparentment, en un perfecte estat. Temperatura a Timimoun 20°C.

En el control ens retenen els passaports. Mica en mica els viatgers van desfilant. Nosaltres muntem les bicicletes, inflem les rodes i reclamem els documents d'identitat. Un minut, ens diuen. Els temps passa. Restem sols a l'aeroport amb les guardes de seguretat i les dones de neteja. Preguntem: si hi ha algun problema. Resposta: que esperem. Mentre un parell de guàrdies conversen amistosament amb nosaltres, sense cap acritud. L'ambient és tranquil, amable i de

sorpresa per part d'ells en veure un trio amb les bicicletes. Al final ens diuen que ens posaran una escorta fins al poble per tema de seguretat.

Negre nit, els tres anem pedalejant davant d'un cotxe de la policia que ens fa llum a la carretera i ens protegeix dels vehicles que ens avancen, i suposem de les persones poc formals i dels mals esperits. Recorrem vuit quilòmetres fins al confortable hotel Gourara en poc més de vint minuts. L'entrada a la població ha estat sensacional enmig d'una multitud en festa que ens aclamava. Són les 24.00 hores.

Erg és una paraula àrab que és equivalent a "mar de dunes" i es dona a les grans zones desèrtiques formades per dunes d'arena, mentre que quan són de pedra es diuen "hamada". L'arena del desert està formada per les restes al·luvials dels oueds o rierols que arrosseguen material quan plou, i que l'acció de cents d'anys del vent i la pluja arriba a transformar els al·luvions en arena (si els materials no estan prou erosionats, són de pedra i llavors són "reg" en lloc d'erg). Els canvis de temperatura amb la contracció i dilatació violenta dels materials provoquen també la creació de l'arena. Les dunes són acumulacions d'arena i són una característica dels ergs. Les precipitacions dels ergs són molt minses, d'uns 120 mm/any.

3 • Divendres, 25 de desembre de 2009

TIMIMOUN

Encara que ahir vam anar a dormir a deshora ens llevem aviat. Encara és fosc. A les 7.00 h som a taula per esmorzar (inclòs en la pernocta).

Volem anar a fer un circuit per una sèrie d'oasis al nord de Timimoun i tornar creuant l'antic llac salat (Sebkha). En prou feines hem recorregut 4 km que comprovem que les bicicletes no van arribar sense cap desperfecte. La roda davantera de la bicicleta del Joan va frenada degut a que el disc ha rebut un cop. Intentem esmenar l'excentricitat però encara ho esguerrem més. Decidim deixar fora de servei el fre davanter i confiar només amb el del darrera.

Seguim la carretera amb un asfalt en perfecte estat fins a la cruïlla a Ighzer. En aquesta població fem una visita amb guia a la cova i les ruïnes de la casba. Ho estan promocionant pels turistes. No hi ha ningú més que nosaltres, sembla que esperen més afluència per Cap d'Any.

Les pistes que duem dibuixades a les guies de la zona han desaparegut degut a la creació d'una xarxa de carreteres de nova construcció. Passem per Hadj Guelman i Oulet Saïd abans d'encarar la tornada a través de la pista que creua el Sebkha. Trobem una carretera totalment asfaltada que encara no ha entrat en servei.

Som de tornada abans de les 14.00 h. Fem una passejada pel circuit turístic i part del palmeral de Timimoun després de reposar i prendre líquid.

Anem a sopar en un local del poble. Hem de compensar el terrabastall que ha causat a la nostra economia el dormir a l'hotel Gourara. El sopar és correcte, abundant i bo, paguem pels tres 12 euros. Per dinar només hem menjat el que hem cisat del bufet de l'esmorzar.

69,98 km	4 h 02 min	18,00 km/h
----------	------------	------------

El palmeral de Timimoun conté una exuberant horta de verdures que està irrigada per una sistema de sèquies que es reparteix a cada parcel·la mitjançant unes enginyoses "pintes" distribuïdores

4 • Dissabte, 26 de desembre de 2009

TIMIMOUN - CHAROUINE

Abandonem Timimoun en direcció oest. El nostre objectiu és la població de nom Charouine, segons les dades que tenim dista uns 50 km. La ruta és serpentejant i sinuosa. Aquest fet implica que en cap moment es vegi per davant unes rectes d'una immensitat oceànica. Això fa que el paisatge no resulti monòton. Trobem les primeres dunes a ran de carretera, encara que de mesures modestes. Tota la carretera està ben asfaltada i els conductors dels vehicles es mostren molt respectuosos, molts d'ells ens saluden tot sorpresos.

Ens aturem en una cruïlla aprofitant que hi ha un petit recinte per acollir els passatgers que esperen algun vehicle. Ens mengem la cisa de l'esmorzar (ou dur, pa i formatget). Ahir vam dur per beure aigua de l'aixeta. Avui repetim. Cap conseqüència intestinal.

Quan som a 20 km de Charouine, el cel es cobreix de núvols i comença a bufar el vent frontalment cada vegada amb més intensitat. Lluitant contra el vent arribem a les 13.30 h.

66,08 km	4 h 02 min	16,59 km/h
----------	------------	------------

La població està en obres. Estan urbanitzant el tram de carretera que creua el poble. També hi ha diversos edificis de certa entitat en construcció. Però curiosament no veiem gaire moviment de gent. Sembla un poble fantasma.

En el local on prenem una beguda ens diuen que hi ha un alberg. No en teníem notícies d'aquest tipus de local en aquest poble. Creiem que teníem un sostre on dormir, però ens equivocàvem.

El local està tancat. Hem d'esperar l'arribada del responsable. Després d'esperar al carrer una bona estona es presenta un home en una motoreta. Ens obre, però ens diu que no ens podem quedar. Un xicot que sembla ser el contractista de les obres dels edificis dels voltants s'ofereix a ajudar-nos. Ens diu que hem d'anar a fer una declaració a la

“*gendarmérie nationale*”. Ho fem. Els gendarmes es queden els passaports. Ens acompanyen a l'alberg. No obstant, el responsable diu que el local pertany a la “*wilaya*” (demarcació administrativa) i es nega a obrir-nos. El gendarme ens “convida” a tornar a Timimoun. Nosaltres pensem que per anar enrere preferim anar endavant. Quan som a punt per continuar la marxa i quasi segur haver de fer un bivac. Ens veu el constructor, que assabentat de la situació torna a la gendarmeria per dir que ens deixarà un lloc en un dels edificis en construcció per dormir. Escorbem una estança i ens instal·lem inflant el matalàs i estenent el sac de dormir. Mentre esperem per anar a sopar ens creuem amb un dels gendarmes de paísà, vestit amb un xandall. Estableix conversa, ens convida a una copa (no alcohòlica evidentment). Després podem assaborir un bon cuscús abans d'anar a jeure a l'obra.

5 • Diumenge, 27 de desembre de 2009

CHAROUINE – (29° 01' 25''N / 0° 55' 36''E)

El cel ras. El vent ha canviat de direcció, ara ens va a favor. Fem els 30 km que hi ha fins a la cruïlla amb la N-6 molt ràpidament (1.25 h).

A la cruïlla hi ha un petit edifici molt rudimentari on serveixen begudes (café i te) i també tenen algunes galetes. Reposem una estona i ens tornem a posar en marxa aprofitant que el vent encara ens afavoreix, malgrat que nosaltres canviem de direcció. Fins ara dúiem una orientació sud-oest i des d'ara anirem al nord-oest. Paguem i els hi demano si tenen pa per vendre. Ens diu que no gaire, tot i això ens dona una barra que no ens vol cobrar.

La força del vent ens permet impulsar la bicicleta a uns 30 km per hora sense gaire esforç. Hi ha un trànsit moderat amb predomini de camions i tràilers, que ens van saludant amb el clàxon i les llums. Fins i tot, un s'atura i ens dona una botella d'aigua mineral. El nostre destí és *Foum-el-Kheneg*, probablement a uns 60 km de la cruïlla. Aquest punt coincideix amb el zero dels punts quilomètrics que anem trobant. És el límit entre les “*wilaya*” de Béchar i Adrar.

Hi ha un riu de certa importància (oued Saoura). Cap edifici, cap “*village*”. Si realment no hi ha res, la població més propera és Kerzaz, a 70 km. No estem disposats a fer aquest recorregut a aquesta hora tardana i menys ara que el vent, bastant lateral, no ens permet rodar a velocitat elevada i ja duem quasi 100 km a les cames.

Deduïm que *Foum-el-Kheneg* és el nom de l'engorjat per on passa el riu Saoura. Seguim fins a una cruïlla amb rètol, “a Hassi Abdalab a 4 km” en direcció est. Trobem el riu a 2 km que barra el pas, on s'acaba la carretera. A les envistes un formidable palmeral. Dos homes que van a per cap a la cruïlla en diuen que hi ha “*un petit village*”. Com no veiem continuïtat a la carretera, optem per passar la nit a “*la belle étoile*”. Hi ha tres parets de maçoneria.

100,52 km	4 h 41 min	21,66 km/h
-----------	------------	------------

El Manel García va pujar la duna que hi ha a l'altre costat. Ha de creuar el riu amb l'aigua a mitja cama. Mentre, el Joan i jo donem un repàs a les bicicletes. La seva té el porta paquets malmès, que hem de reparar inutilitzant el fre del darrere, havent de posar en funcionament el de davant.

L'oued Saoura està format per la confluència dels oueds Zousfana i Guir que aporten les abundants aigües del Haut Atlas.

L'embassament de Dorj Torba, prop de Béchar, regula les crescudes de l'oued Guir (sovint catastròfiques) formant un sistema per irrigar la plana d'Abadia, fèrtil en cereals

6 • Dilluns, 28 de desembre de 2009

(29° 01' 25''N / 0° 55' 36''E) - KERZAZ

Ahir vam fer un sopar lleuger, vam escampar una pila de sorra per formar el llit una mica tou per estendre el sac. El millor hotel possible, el que té més “*estrelles*”, de fet tota la cúpula celeste al nostre abast.

Ens posem a jeure degudament abrigats tan aviat es fa fosc. La temperatura molt agradable tot el dia. També al capvespre.

La matinada és força fresca, però sense cap punt extrem. Ens posem en marxa quan tenim força claror però el sol encara no ha emergit per l'horitzó. L'esmorzar també ha estat forçosament lleuger. Carreguem amb 5 litres d'aigua tèrbola del riu, que tractem amb potabilitzador, per si és el cas.

Tornem a la carretera N-6. Efectivament no hi ha ni el mínim habitacle en tota la ruta. Només hi ha algunes cruïlles en orientació a l'est que enllacen amb petites viles i oasis a peu del Grand Erg, que no veiem, ja que ens priva la visió una petita serralada de petits turons paral·lela a la carretera.

Als 20 km una bona pujada d'1 km ens treu del nostre somni d'anar sempre pel pla. Poc abans d'entrar a Kerzaz també hi ha un bon repetjò. Hi arribem a les 13.30 h.

Tenim el primer contacte amb el Grand Erg Occidental, ja que fins ara la petita serra ens ha tapat la seva visió directa. Les dunes les va modelant el vent, però la incidència variant de la llum els hi provoca imatges que canvien de forma d'hora en hora.

77,05 km	4 h 10 min	18,50 km/h
----------	------------	------------

En el primer establiment que trobem ens quedem per omplir el pap. Pregunta per on podem dormir. La resposta coincideix amb la que ens ha donat un xicot d'una parada de bus: “restaurants, els que vulguis, per dormir res de res”. També coincideixen les dues informacions, que per dormir podem anar a La Saouia on hi ha una madrassa (escola corànica) on acullen al personal, a 7 km en direcció a Béchar.

Ben menjats i ben beguts (entenent-ho com a hidratats, no borratxos) sortim de Kerzaz. Això de sortir és la nostra voluntat, no pas la de les autoritats. Trobem una primera parella (d'uniforme blau), molt educats ens saluden donant-nos la ma. Vam ben armats amb un fusell metrallador. A 50 m una segona parella (d'uniforme verd), són de la gendarmeria (ignoro la diferència i les funcions de cada cos). També educats, també armats. Ens demanen els passaports. Els copien, en un full quadriculat d'un bloc, escrupolosament totes les dades del passaport, a més afegeixen els nom del pare, de la mare i la professió de cadascú. El tràmit és lent, s'allarga sota un sol implacable. Quan ha completat el full amb la còpia literal (traduïda a l'àrab) insten a un dels guàrdies de blau que ens acompanyi al quarter de la Gendarmeria Nacional. Està al cap damunt d'un turó. Tots els subordinats semblen contents de contemplar tan de prop als exòtics viatjants i poder-los saludar. Ara el comandament no fa tan bona cara. Alguna cosa els preocupa. Ens diuen que és la nostra seguretat, però jo penso que els preocupa el que els pugui passar si a nosaltres tenim qualsevol incident. No els agrada que anem a la madrassa, tampoc ens donem cap altra alternativa. Al final cedeixen. Tot sense cap símptoma d'hostilitat envers nosaltres. Abans de deixar Kerzaz anem a fer una breu visita al *ksar* (antiga vila). Tenim gran dificultat per entrar, ja que estan urbanitzant i asfaltant quasi tots els carrers. Tot i ser la vila antiga hi ha moltes edificacions en fase de construcció. Ens dirigim cap a la madrassa una mica cohibits després de tota la paperassa i gestions amb la Gendarmeria i per la incògnita de com serà la recepció del centre religiós. Està a 7 km de Kerzaz en un nucli habitat nomenat Saouia-el-Kebira. Mentre ens posem roba per estar presentables (dins del possible) apareixen a la porta dues persones vestides amb xalaba i turbant. No tenim temps de donar cap explicació. Abans han dit amb veu serena: "Passeu, sigueu benvinguts".

91,95 km	5 h 20 min	17,70 km/h
----------	------------	------------

7 • Dimarts, 29 de desembre de 2009

KERZAZ - EL OUATA

L'acolliment d'ahir i tot el que va venir després va ser sensacional, d'aquelles coses que trobem i vivim viatjant amb la bicicleta. Amb un altre medi de transport les passes de llarg sense ni saber que existeixen. Ens vam fer entrar a un petit pati, més aviat un passadís ample fins a un vestíbul (on deixem les bicicletes) que dona entrada a una sala amb moqueta al terra, mantes i algun matalàs en tot el perímetre. Deduïm que és la sala dels hostes. Ens sembla que hi ha tres persones "hostatjades". Abans de fer-se fosc porten una taula baixa (per seure al terra), una safata amb un plat de mantega, una

barra de pa, una tetera i gots. És el te de benvinguda. Ignorem si hi haurà segona part, és a dir, si soparem. En les condicions que ens trobem no gosem demanar res i molt menys exigir. Caldrà tenir paciència i esperar esdeveniments.

Durant tota la nostra estada han anat desfilant una cort de personatges dignataris de l'escola per donar la benvinguda i saludar afectuosament als tres estranys estrangers que viatgen pel seu territori sobre una bicicleta. També ha vingut un guàrdia de la Gendarmeria Nacional ¿Casualitat o control?

Els tres personatges que són els companys de la sala s'instal·len cadascun en el seu racó. Nosaltres els imitem inflant el matalàs i estenent el sac. Els companys ens fan saber gesticulant que anem poc a poc, abans s'ha de sopar.

Apareix altra vegada la taula, plats, cullers, un cuscús complet i beguda refrescant. Donem compte de l'àpat acompanyats del **Chiah Abdellah**, altres comensals de la sala i de l'establiment. Ara totes les coses tenen la cara i el seu costat oposat, la creu.

Acabats de sopar fa acte de presència un homenet de certa edat, ben vestit a la europea, americana, gavadina i un gran mocador blanc o turbant. Pel que sembla serà el setè passatger que pernoctarà a la sala. Aquest personatge, durant tota la nit, de forma incansable ha monologat, ha estossegat (de manera que semblava morir), ha esputat, ha discutit amb els altres ocupants, s'ha aixecat, s'ha tornat a gitar, ha resat, ha mormolat. Semblava no estar en els seus cabals. En definitiva hem dormit poc i malament.

Al llevar-nos, l'homenet s'ha transformat com un doctor Jekyll i, des d'aquest moment, ha actuat amb tota normalitat, com si no hagués passat res, amb un comportament "civilitzat".

Esmorzem en companyia de l'Abdellah i un altre mestre de la madrassa. Fem sobretaula, jocs matemàtics fins que arriba l'hora d'acomiar-se. Demanem que hem de pagar per la pensió. No ens permeten pagar: "és la gràcia de Déu". El més sorprenent és que quan sortim ens ofereixen diners, que naturalment rebutgem.

Agafem la carretera més tard que és el nostre costum. Són quasi les 9.00 h. Fa fresca. Quan hem recorregut quasi 30 km rebem un cop negatiu. Al Joan s'adona que li han robat la màquina de fer fotos amb tècnica de professional. Sospitem de deu d'haver estat un dels "convidats" de la sala d'hostes.

Seguim cap l'objectiu del dia tot passant per Guerzim més a prop de les dunes. Mereix la pena el recorregut que segueix pel oued Saoura amb molta més aigua superficial de la podíem imaginar.

Entrem a El Ouata. L'alberg existeix però està tancat, cal trobar al responsable. Abans hem d'anar a la Gendarmeria, on sort que duem un sac de paciència, ja que triguen una hora i mitja en prendre les dades dels passaports. No ens busquen raons, senzillament són eficaçment lents.

Després tot accelera. Un oficial de la posta a anat a trobar qui ha d'obrir l'alberg. Ens duen te amb truita com aperitiu. Després quasi sense descans un cuscús amb un bon aspecte increïble. Tot obsequi de la

“comune” de la vila de El Ouata. Pel dret d’ús de l’alberg ens han cobrat 200 DA per persona.

70,00 km	4 h 05 min	17,43 km/h
----------	------------	------------

8 • Dimecres, 30 de desembre de 2009

EL OUATA - BENI ABBÈS

La nit ha passat sense cap ensurt. Hem dormit plàcidament recuperant la son perduda ahir a Saouia-el-Kebira. Esmorzem en un bar a zona de la nova vila que s’està construint a peu de la carretera N-6 allunyats de l’actual vila,

La ruta del dia no té història. Potser ha estat la sensació de trobar-se en un llac immens. El Grand Erg per la dreta i el Erg El Raoud a l’esquerra s’endevinen a la llunyania. Estem creuant la part més meridional de la Hamada du Guir.

En un control de carretera no tenim cap problema, ni cap comprovació de documents. Ens informen que després del “*carrefour*” “*15 quilos a droite*”. Entenent que després de la cruïlla Beni Abbès està a 15 km. Hi arribem abans de “*mid*”.

Hi ha dos hotels. El RYM i el Grand Erg. Complets. Ens indiquen que a la piscina lloguem habitacions. També està complet.

Dinem i comencem el pelegrinatge. En el mateix restaurant on dinem ens demanen un preu abusiu, 6000 DA (el triple de l’hotel Timimoun) per una “*chambre*” que ni volem veure.

Mentre esperem a l’entrada de l’hotel RYM ha vingut un membre de la Gendarmeria a preguntar perquè no hem passat per la Gendarmeria. Ens hi fa anar. Demanen els passaports i en menys d’un minut han acabat les formalitats. Un sub-oficial s’ofereix a buscar i trobar alguna cosa entre coneguts quan acabi la jornada a les 18.00 h.

Fent ús de molta paciència i de moltes hores d’espera no sabem que o a qui, aconseguim que ens indiquin una casa particular on ens ofereixen un recinte a la terrassa.

62,23 km	2 h 59 min	21,08 km/h
----------	------------	------------

Una multitud de la que formem part es troba dalt de les dunes per assistir a la posta de sol. Coincidim amb la 5ª edició de “*Nuits de la Saoura*” del 28 de desembre a l’1 de gener patrocinat pel Ministeri de Cultura. Artistes de quatre països (Algèria, França, Espanya i Tunísia) participen en aquest festival tant singular. L’escenari està muntat al peu de la gran duna convertint-se, la duna, en un gran amfiteatre natural.

Assistim a la desfilada del grup Samba Dapaça de Zaragoza i a la gran interpretació del grup musical francès *Poum Tchack* en el qual destaca, pel seu virtuosisme, el violinista. La festa continua. Nosaltres ens retirem a la nostra cambra.

Béni Abbès al sud-oest de Béchar. Té una població de 13.000 habitants. Situada en un indret dominat per una gran duna de sorra vermella (la més alta del Gran Erg Occidental)

9 • Dijous, 31 de desembre de 2009

BÉNI ABBÈS - IGLI

Ahir vam esmerçar més de quatre hores per trobar una modesta “*chambre*”. Vam anar a dormir quasi a mitjanit degut a l’espectacle. Aquest matí la temperatura és més suau.

En la figura d’un romboide Igli i Beni Abbès es troben situades en dos vèrtex contigus a una distància de 30 km seguint el oued Saoura. La nostra ruta haurà de seguir el camí més llarg a través de tres costats amb un recorregut total de 75 km. Hem de tornar enrere 15 km fins a trobar la N-6 en direcció sud. Una suau brisa s’oposa a la marxa. El recorregut per la N-6 pren direcció nord, fet que ens facilita la marxa i ens permet avançar a gran velocitat durant uns 30 km. Ens desviem per la N-6B d’orientació nord-est amb el vent també favorable ja que ha variat lleugerament.

Arribem a Igli a les 12.30 h després de recórrer quasi 30 km en aquesta direcció. Un rètol ens indica que manquen quasi 70 km a Taghit. No tenim intenció de seguir.

Preguntem a la primera persona que trobem per un allotjament. El **Mahfoug Aissam** ens respon que no hi ha cap lloc, però que anem a casa de la seva família, que és casa nostra. Igli era un punt de pernocta necessari sense cap interès, però la casualitat la converteix en un lloc on en traurem més substància de tot el viatge.

Ens instal·lem a la casa. Primer dàtils i te. Sense descans el dinar (estofat, carn, amanida, refresc). En acabat voltem pel poble. Al palmeral trobem una colla de noies sahrauís, parlen un castellà perfecte. Estan estudiant en el poble. Han viatjat diverses vegades a Espanya on també tenen família. Fem fotos i intercanvi d’adreces.

Després visitem l’antic *ksar*, que pretenen rehabilitar, amb el Mahfoud com a cicerone. En saber que el Joan és informàtic li demana si pot resoldre un problema en un ordinador d’una botiga del poble.

Igli situat entre Taghit i Beni Abbès. Té una població de 7.000 habitants. El dia onze d’octubre de 2008 el poble va patir unes inundacions que el van deixar incomunicat durant una setmana. A les afores d’Igli hi ha la confluència dels oueds Guir i Zousfana que formen el Saoura

79,20 km	5 h 23 min	23,57 km/h
----------	------------	------------

10 • Divendres, 1 de gener de 2010
IGLI - TAGHIT

Ens llevem com cada dia a les set. Fem un lleuger esmorzar amb el Mahfoud i ens acomiadem. A la família ni la veiem. Abans ens ofereix uns saborosos dàtils pel viatge.

La ruta canvia de paisatge amb un aspecte de sabana amb petits matolls que donen un altre color a la immensa plana que ens envolta en 360°. La carretera més ondulada i sinuosa. Hi el més petit habitacle abans d'arribar a Taghit. Som a les envistes a les 12.00 h.

69,54 km	3 h 33 min	19,75 km/h
----------	------------	------------

Ens aposentem a l'hotel Taghit, habitació 38. Hem hagut d'anar a dinar i tornar cap a les dues.

Fem un tomb pel "*vieux ksar*". Hi ha algunes de les propietats restaurades, altres estan en procés de recuperació. La major part està abandonat i en estat de ruïna.

Com molta gent pugem a la gran duna a gaudir de la posta de sol. La duna més propera a Taghit està curulla de gent. Nosaltres pugem a una altra duna on només trobem dues parelles que creiem turistes francesos, doncs la seva aparença és d'uropeus i a més entre ells parlen francès. Ens treuen de la nostra confusió dient que són algerians. La majoria del turisme és interior, del nord d'Algèria.

Ens decidim, com teníem inicialment previst, per passar dues nits a Taghit per poder anar fins a les "*gravures rupestres*".

11 • Dissabte, 2 de gener de 2010
TAGHIT

Esmorzem a l'hotel. Recuperem la bicicleta i sense càrrega prenem direcció sud per una pista "*goudronnée*". El panorama canvia radicalment, ens recorda a paisatges marroquins, menys àrids, de mesures més reduïdes, més humanes. La carretera discorre entre un espadat i el palmeral i darrere d'aquestes les dunes. També hi ha presència d'un rierol.

Travessem tres nuclis habitats abans d'arribar al final de l'asfalt, on hi ha els gravats rupestres. Desconeixem el valor i la importància dels gravats, però el recorregut de 20 km ens deixa prou satisfets. No hi ha cap edificació. Sols un petit tancat que uns xicots han format amb canyes en el que obsequien amb te als pocs visitants dels gravats prehistòrics. També venen souvenirs.

Tornem a Taghit pel mateix camí, no n'hi ha d'altre. Dinem en un restaurant al que som assidus. Ens conviden al postre (iogurts). Al pagar intentem deixar propina en diuen que de cap manera un convit és un convit.

D'una manera habitual ens estem trobant que en tornar-nos el canvi sempre ho fan arrodonint a la baixa. Per exemple, si un compte és de 830 DA i

paguem amb un bitllet de 1000 DA en tornem 200 DA, quedant el compte en 800 DA.

40,98 km	2 h 45 min	15,44km/h
----------	------------	-----------

Veiem l'espectacle de la posta de sol des del costat oposat a ahir, a l'entrada de la vila, amb vistes a l'antic *ksar* i a les dunes.

Mentre esperem l'hora de sopar entrem en un cybercafé. Una vegada aconseguixo que em posin en marxa la màquina m'haig de barallar amb un teclat "*no qwerty*" que a més moltes de les lletres estan mig esborrades i altres del tot. Superior al meu intel·lecte, ho deixo córrer.

12 • Diumenge, 3 de gener de 2010
TAGHIT - BÉCHAR

Quan surt el sol darrere les dunes, nosaltres ja som a la carretera. No fa fred, el vent és nul. Avancem ràpid. Fem una breu aturada quan veiem un rètol de "*Le ville de Taghit us sohuate bon voyage*". Ja hem recorregut 40 km. La segona aturada no la fem fins a l'entroncament amb la N-6, amb 70 km de marxa. Són les 11.45 h.

La carretera és més transitada. Percebem la proximitat de la ciutat de Béchar. A mesura que ens apropem augmenta la concentració de deixalles a les voreres. Creuem la ciutat. Trobem la "*gare routière*" a peu del carrer principal encara a l'interior de la vila, no a les afores del nucli urbà. Són les 13.30 h.

Compren tres bitllets pel bus de les 18.00 h. Paguem 1400 DA per cap més 2000 DA per les bicicletes. S'acaba't el viatge, ara ens desplaçarem de nit, durant no menys de dotze hores. En canviem als lavabos de la "*gare*" i anem a dinar a un restaurant enfront de l'estació. Esperem pacientment l'hora d'embarcar entre un te i estones a la "*gare*".

95,65 km	4 h 16 min	22,64 km/h
----------	------------	------------

Per sort, i per no estar badant en el moment oportú podem carregar les bicicletes al bus abans que qualsevol altre passatger pugui accedir-hi, la qual cosa ens facilita la feina, també als responsables de la càrrega del autobús.

13 • Dilluns, 4 de gener de 2010
BÉCHAR - ALGER

Catorze hores dins d'un bus. Ens ha sortit a euro per hora el cost del transport. Afortunadament el bus és com un d'uropeu. Vam sortir a l'hora prevista, les 18.00 h. Hem parat a les 20.30 per sopar i a les 04.00 h per alleugerir la bufeta. En l'autovia d'entrada a l'Alger ens trobem immersos en un embús de cotxes monumental, un col.lapse total. Arribem la "*gare*" a les 08.00 h. Després d'una setmana i mitja de sol tornem a veure núvols.

Des de la “gare” no trobem altra sortida que tornar a ficar-nos dins de l'autovia que bé de l'aeroport (com el primer dia d'arribar a Alger). Aquesta vegada la retenció matinal fa que els vehicles estiguin aturats o circulin lentament, fet que redueix el perill que significa entrar en un vehicle feble com una bicicleta en una via reservada a automòbils. Amb l'experiència acumulada i amb l'instint de supervivència, nosaltres també canviem de tendència, decantant-nos per la dreta. Ens tornem a aposentar a l'hotel Badr.

La situació de risc ha estat de molt més curta que en el primer dia, doncs el trajecte ha estat només de 8 km i el temps d'exposició als possibles impactes “vehiculars” no ha arribat als 30 minuts.

Celebrem el comiat del viatge anant a la recerca un sopar a base de fruits de la mar. Seguim les indicacions d'unes anotacions en una fotocòpia d'una guia que duem per trobar un restaurant amb especialitat marinera. Prop del moll entrem en un on un voluminós personatge que sembla el cuiner embolicat en un davantal amb el que es podria fer una saborosa sopa recomana una “*melange de poisson*”. Ens convenç i pugem a l'altell on està el restaurant. El menú consisteix en una sopa de peix (que es pot mastegar) i una safata de gran dimensió amb una selecció de peixos. Quan veig la safata, penso, pensem, que ens hem passat, que pagarem per allò que no ens podem menjar. Ens prenen l'empresa amb calma, sense presa, sense pausa i acabem amb tot el repertori de bestioles de la mar. La beguda no ha pogut passar d'una delicada aigua mineral, enyorem un got de vi.

14 • Dimarts, 5 de gener de 2010

ALGER - BCN

Passem el matí per les rodalies de l'hotel tot esperant l'hora per anar a l'aeroport. Ens hem posat en contacte amb el xicot que ens va dur a la terminal nacional. A les 12.00 h sortim enmig del caòtic trànsit de la capital algeriana.

Ens dirigim cap al mostrador de SPANAIR. Aquesta vegada no ens escapem. Hi ha la persona indicada, la que coneix les regles, la que ens fa pagar 3000 DA per cada bicicleta. Que hi farem, pagarem. De totes maneres hem quedat 2 a 1 al nostre favor.

Per pagar hem d'anar a l'oficina de la companyia. Emeten els bitllets d'excés de pes com un mecanisme de cobrar l'increment de cost de la tarifa. Hem de pagar amb moneda del país: 9000 DA. Escurem les butxaques, recollim entre els tres 5300 DA, en manquen 3700 DA. No accepten la VISA. Ens diuen que anem al taulell de la banca a canviar divises. No cal ni que donem un pas. Un home que està fent una gestió a l'oficina del costat ens fa el canvi a 110 DA per euro. Allà mateix, sense cap amagatall, a la vista de tothom, fem la transacció: 3800 DA per 35 euro. Paguem. Encara ens tornen 100 DA, i a facturar.

Vol puntual. A Barcelona plou. Ens espera la Maria Mercè que hem durà fins a casa tot superant els embussos provocats per les cavalcades dels Reis Mags d'Orient.

Resumint

Es diu que una imatge val com mil paraules. Permeteu-me que utilitzi una expressió molt adient que vaig escoltar per aquestes terres dient: “*je suis desolé*” per no poder transmetre les sensacions i sentiments que ens han provocat el país i la seva gent durant aquest viatge màgic i misteriós. No conec pou paraules per explicar-ho. Hauríeu de venir a experimentar-ho.

La cultura europea caduca com un iogurt abandonat a la nevera ens desinforma i adoctrina etiquetant de forma global al món àrab com a terroristes i hostils. No voldria pecar de negacionista ja que com les meigas de “*haberlas hails*” però nosaltres no les hem trobat.

El comportament general i particular en vers a nosaltres ha estat admirable en tot moment: des de les actituds amb les tres bicicletes que circulen per l'esquerra en una autovia, passant pels avançament dels camions, tràilers i cotxes per les carreteres; les salutacions durant tota la ruta; la petició de fer-nos fotos o fer-se-les amb nosaltres; l'amabilitat d'algun gendarme, que una vegada ha deixat l'uniforme a casa ens convidi a una beguda o que s'interessi per si ja hem trobat allotjament; l'hospitalitat del Muhfoud a Igli mereix un punt i apart; així com també l'allotjament a la madrassa. Ja ho he dit, no tinc paraules. Potser no n'hi ha, us convido a provar-ho. Això sí, crec que un vehicle elemental, sense motor de propulsió humana: la bicicleta. Amb un vehicle a motor passareu tan ràpid que no trobareu res de res.

Com a única nota negativa, la desaparició de màquina de fotografiar del Joan a la Saouia-el-Kebira a prop de Kerzaz i alguna espera massa llarga de control per part de la Gendarmeria.

Per acabar parlaré del tercet. Format per tres experimentats instrumentistes que han interpretat de manera impecable, sense cap nota discordant, la partitura que el Manel García va orquestrar de forma magistral prèvia al viatge. El resultat, un concert que ens ha deixat plenament satisfets.

Informació complementària

Sobre el Sàhara i l'Atlas:

www.saharayatlas.com

Sobre les cròniques d'altres viatges:

www.tempsvila.net

www.cebadalona.org